

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Usvojeno: 22. novembra 2024.
Objavljeno: 26. februara 2025.

Javno
GrecoRC4(2024)12

ČETVRTI KRUG EVALUACIJE

Prevenција korupcije u odnosu na članove
parlamenta, sudije i tužioce

TREĆI *PRIVREMENI* IZVJEŠTAJ O USKLAĐENOSTI BOSNA I HERCEGOVINA

Usvojeno na 98. Plenarnoj sjednici GRECO
(Strazbur, 18. – 22. novembar 2024.)

* U slučaju bilo kakvih nedoumica vezanih za autentičnost teksta ili prevoda, verzija na engleskom jeziku prevladava

I. UVOD

1. Treći *privremeni* Izvještaj o usklađenosti ocjenjuje mjere koje su preduzele vlasti Bosne i Hercegovine za provedbu preporuka datih u Četvrtom krugu evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu (vidi paragraf 2.) o „sprečavanju korupcije u odnosu na članove parlamenta, sudije i tužioce”.
2. GRECO je usvojio Izvještaj četvrtog kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu na svojoj 70. plenarnoj sjednici (4. decembra 2015.), koji je objavljen 22. februara 2016., nakon odobrenja Bosne i Hercegovine ([GrecoEvalIVRep \(2015\)2E](#)). GRECO je usvojio odgovarajući Izvještaj o usklađenosti na svojoj 79. plenarnoj sjednici (23. marta 2018.) i javno ga je objavio 22. maja 2018. [GrecoRC4\(2017\)22](#) nakon odobrenja Bosne i Hercegovine.
3. Drugi Izvještaj o usklađenosti ([GrecoRC4\(20 20 \) 6](#)), koji je usvojio GRECO na svojoj 85. plenarnoj sjednici (25. septembra 2020.), koji je objavljen 16. decembra 2020., nakon odobrenja Bosne i Hercegovine, zaključuje da s obzirom na nedostatak opipljivog napretka u provedbi preporuka GRECO-a, postoji vrlo nizak nivo usklađenosti s preporukama što je “globalno nezadovoljavajuće” u smislu revidiranog Pravila 31., stav 8.3. Poslovnika.
4. U *Privremenom* Izvještaju o usklađenosti ([GrecoRC4\(2021\)21](#)), koje je GRECO usvojio na svojoj 89. plenarnoj sjednici (3. decembra 2021.) i objavio 1. septembra 2022., nakon odobrenja Bosne i Hercegovine, GRECO je zaključio da vrlo nizak stepen usklađenosti s preporukama ostaje i dalje “globalno nezadovoljavajući”.
5. U drugom *privremenom* Izvještaju o usklađenosti ([GrecoRC4\(2023\)9](#)) koji je GRECO usvojio na svojoj 93. Plenarnoj sjednici (24. marta 2023.) i objavio 8. aprila 2023., nakon odobrenja Bosne i Hercegovine, GRECO je ponovno zaključio da je vrlo nizak stepen usklađenosti s preporukama te da ostaje i dalje “globalno nezadovoljavajući” i zatražio od šefa delegacije Bosne i Hercegovine da podnese Izvještaj o preduzetim mjerama za provedbu preostalih preporuka najkasnije do 31. marta 2024. godine. Izvještaj je zaprimljen 6. maja 2024. i poslužio je kao osnova za trenutni Treći *privremeni* Izvještaj o usklađenosti.
6. GRECO je odabrao Španiju (što se tiče članova parlamenta) i Sjevernu Makedoniju (što se tiče sudija i tužilaca) da imenuju izvjestitelje za postupak usklađenosti. Izvjestitelji su imenovani: gđa Lourdes MAGAÑA DE LARRIVA, u ime Španije i gđa Elena SAZDOV, u ime Sjeverne Makedonije. U izradi ovog Trećeg *privremenog* izvještaja o usklađenosti pomogao im je Sekreterijat GRECO-a.

II. ANALIZA

7. GRECO je u svom Izvještaju o četvrtoj rundi evaluacije uputio 15 preporuka Bosni i Hercegovini. U Drugom *privremenom* Izvještaju o usklađenosti, GRECO je zaključio da su preporuka xv provedena na zadovoljavajući način, preporuke i, ii, iv, vii, ix, xi, xii i xiv djelomično provedene, a preporuke iii, v, vi, viii, x i xiii nisu provedene. Usklađenost s 14 predmetnih preporuka obrađena je u nastavku¹.

¹ *Ispravka:* U originalnoj verziji ovog izvještaja navedeni su netačni podaci. Stav 7 iznad je u skladu s tim revidiran kako bi odražavao zaključke Drugog *privremenog* izvještaja o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu.

Preporuka i

8. GRECO je preporučio (i) uvođenje preciznih pravila koja definišu i olakšavaju procese javnih konsultacija o propisima u parlamentu, te omogućavanje učinkovite provedbe nakon toga; i (ii) poboljšanje transparentnosti parlamentarnog procesa uvođenjem pravila za parlamentarne predstavnike o tome kako komunicirati s trećim stranama koje žele uticati na zakonodavni proces.
9. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. Što se tiče drugog dijela preporuke, GRECO je izrazio žaljenje što nisu dostavljene nove informacije o uvođenju pravila o tome kako parlamentarci trebaju postupati prema trećim stranama. Prvi dio preporuke već je ocijenjen kao proveden.
10. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju na to kako treće strane mogu uticati na zakonodavni proces kroz različite načine kontaktiranja parlamentaraca (izravni kontakti, sastanci, itd.), što se direktno ne bavi suštinom preporuke.
11. GRECO podsjeća da cilj drugog dijela preporuke nije učiniti parlamentarne predstavnike pristupačnijim trećim stranama, već uokviriti interakcije između parlamentaraca i lobista i drugih trećih strana koje žele uticati na zakonodavni proces. Ovo zahtijeva transparentnost pravila o, između ostalog, registraciji i javnim informacijama o kontaktima između parlamentaraca i trećih strana, uključujući imena osoba s kojima se sastalo i dovoljno detalja o pitanjima o kojima se razgovaralo. Budući da u tom smislu nisu dostavljene nikakve informacije, GRECO ne može smatrati da je ovaj dio preporuke proveden.
12. GRECO zaključuje da preporuka i ostaje djelomično provedena.

Preporuka ii

13. GRECO je preporučio dalje pojašnjavanje internih mehanizama radi promovisanja i provođenja kodeksa ponašanja za parlamentarne zastupnike, i time zaštititi integritet unutar zakonodavstva, uključujući (i) usklađene smjernice, savjetovanje i obuku koji se odnose na etičke odredbe i odredbe vezane za integritet i sprječavanje korupcije, kao i (ii) razvoj efikasnih mehanizama nadgledanja i provedbe za ta ključna pitanja.
14. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. Što se tiče prvog dijela preporuke, GRECO nije primijetio nove pomake. Što se tiče drugog dijela preporuke, GRECO je potvrdio da su izmjene i dopune Kodeksa ponašanja na državnom nivou ojačali mehanizam nadzora, ali i dalje očekuju da se taj sistem učinkovito provede.
15. Vlasti Bosne i Hercegovine sada navode da je 14. marta 2024. usvojen Kodeks ponašanja za članove Skupštine Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.² Nadalje, vlasti navode da postoji Etički kodeks za članove Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ali da još uvijek ne postoji tekst o etičkim načelima koji bi se u cijelosti odnosio na Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, iako je Poslovníkom Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine propisana obaveza donošenja takvog kodeksa.
16. GRECO prima na znanje razvoj kodeksa ponašanja za neke zakonodavne skupštine na nivou entiteta, kako je izvješteno. Međutim, ova informacija se ne odnosi na

² Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, broj 14/24.

postojeći Kodeks na državnom nivou, na koji se preporuka odnosi. Nisu date nikakve nove informacije u pogledu pravilne provedbe ovog Kodeksa, niti u pogledu usmjeravanja, savjetovanja i obuke, niti u pogledu učinkovitog rada mehanizma nadzora.

17. GRECO zaključuje da preporuka ii ostaje djelomično provedena.

Preporuka iii

18. *GRECO je preporučio usklađivanje propisa o sukobu interesa na cijeloj teritoriji države.*
19. Podsjećamo da u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena. GRECO nije imao informacija o pravim pomacima u pravcu usklađivanja zakonodavstva i posebno žali što nacrt Zakona o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine do sada nije usvojen.
20. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 8. marta 2024. godine usvojila Zakon o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine.³ Cilj mu je, u obavljanju javnih dužnosti na državnoj nivou, sprječavanje sukoba interesa, sprječavanje utjecaja na donošenje odluka, jačanje integriteta, objektivnosti, nezavisnosti, nepristranosti i transparentnosti, sprječavanje i borba protiv korupcije te jačanje povjerenja javnosti u javne institucije. Njime se, posebno, definiše pojam sukoba interesa, utvrđuju nespojivosti radi sprječavanja sukoba interesa (trgovačke i ekonomske djelatnosti, sporedne djelatnosti, primanje poklona), uređuju posebne obaveze javnih zvaničnika da prijave i objave svoju imovinu kao i relevantni sistem kontrole, uspostavlja Komisiju za odlučivanje o sukobu interesa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Komisija") i procedure povezane s funkcionisanjem ove Komisije, te predviđa pravila i sankcije protiv onih koji krše zakon.
21. GRECO pozdravlja usvajanje Zakona o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine koji sadrži relevantne odredbe za jačanje integriteta javnih službenika i sprječavanje sukoba interesa. Međutim, nisu dane nikakve informacije o koegzistenciji ovog zakonodavstva na državnom nivou sa sistemima o sukobu interesa uspostavljenim na nivou entiteta (u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu). Stoga se i dalje očekuje odgovarajuća artikulacija između zakonodavstva na državnom i entitetskom nivou, posebno u pogledu mehanizama za provedbu. Stoga GRECO ne može smatrati da je preporuka provedena, čak ni djelomično.

22. GRECO zaključuje da preporuka iii nije provedena.

Preporuka iv

23. *GRECO je preporučio (i) objedinjavanje važećih zahtjeva vezanih za objavu finansijskih podataka u jedan jedinstveni obrazac za prijavu, (ii) uvođenje obaveze prijavljivanja imovine bliskih rođaka i dostavljanje ažuriranih informacija u slučaju značajnije promjene podataka o kojima se treba izvještavati u toku trajanja mandata, i (iii) osiguravanje objavljivanja finansijskih podataka i lakog pristupa istima, uvažavajući privatnost i bezbjednost parlamentarnih predstavnika i njihovih bliskih rođaka koji podliježu obavezi prijavljivanja.*
24. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena, budući da nisu pružene nove informacije u vezi s očekivanom obavezom parlamentarnih predstavnika da prijave značajne promjene na imovini i imovini

³ Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 18/24, objavljen 15.03.2024.

tokom svog mandata te da osiguraju objavu i jednostavnost pristup finansijskim izvještajima.

25. Vlasti Bosne i Hercegovine sada poručuju da je obaveza javnih zvaničnika, uključujući i parlamentarne predstavnike, da dostave izvještaj o imovinskom stanju i imovinskom stanju propisana člankom 16. novog Zakona o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine. Izjavu je dužan podnijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost od strane javnog zvaničnika za sebe i svoje bliske srodnike, a Komisija je mora evidentirati i objaviti putem interneta (vidi gore). Javni službenik dužan je jednom godišnje Komisiji podnijeti očitovanje, kao i ažurirano očitovanje na zahtjev Komisije u slučaju pokretanja postupka radi utvrđivanja povrede zakona. Dužan je Komisiji podnijeti obavijest o prestanku javne dužnosti u roku od 30 dana od dana prestanka javne dužnosti i podnijeti izjavu godinu dana nakon prestanka javne dužnosti. Komisija mora uspostaviti, ažurirati i verificirati registar javnih zvaničnika i njihove imovine. Provodi postupak utvrđivanja postojanja sukoba interesa u konkretnoj radnji ili situaciji te može izreći sankcije u slučaju povrede. Komisija treba donijeti pravilnik kojim će regulisati modalitete deklaracije, uključujući i mjere zaštite podataka.
26. GRECO pozdravlja pravila i procedure za prijavu imovine i imovine javnih zvaničnika, uključujući parlamentarne predstavnike, sadržane u novom zakonu o sukobu interesa. Ove odredbe su u skladu sa zahtjevima GRECO u ovom području i sa svrhom preporuke. Međutim, GRECO napominje da Komisija tek treba uspostaviti javni registar koji će bilježiti izjave o imovini javnih zvaničnika i da se izjave moraju objaviti na službenoj web stranici Komisije, koja još ne funkcioniše. Stoga GRECO ne može smatrati da je treći dio preporuke do sada proveden.
27. GRECO zaključuje da preporuka iv ostaje djelomično provedena.

Preporuka v

28. *GRECO je preporučio (i) povezivanje sistema za objavljivanje s učinkovitim mehanizmom kontrole (uključujući nasumične provjere) i (ii) uvođenje odgovarajućih sankcija za lažno prijavljivanje.*
29. Podsjećamo, u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena, budući da je GRECO čekao posebno na usvajanje Zakona o sukobu interesa.
30. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju da se novim Zakonom o sprječavanju sukoba interesa uspostavlja Komisija za odlučivanje o sukobu interesa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Komisija") i procedure povezane s funkcionisanjem ove Komisije. Nadalje, predviđa pravila i sankcije protiv onih koji krše zakon. Komisija je stalno i nezavisno tijelo koje osniva Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Sastoji se od sedam članova izvan nositelja javnih funkcija (ne mogu imati političke ili izborne funkcije niti su takve funkcije imali u zadnjih pet godina) imenovanih prema svojoj osposobljenosti, ugledu i stručnosti, a predstavljaju različite subjekte. Komisiji u operativnom radu pomaže Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Komisija kontroliše tačnost i potpunost podataka iz izjava javnih zvaničnika. Postupak prikupljanja i provjere podataka propisuje Komisija posebnim pravilnikom. Komisija uspostavlja i vodi javni registar imovine javnih zvaničnika, uključujući upravljanje pravilima zaštite podataka. Podaci se objavljuju na službenim stranicama Komisije. Komisija može pokrenuti postupak za utvrđivanje povrede zakona i izreći sankcije *po službenoj dužnosti* (ako postoji vjerodostojna prijava bilo koje fizičke ili pravne osobe koja raspolaže relevantnim informacijama ili osnovanom sumnjom), na zahtjev javnosti, zvaničnika, na zahtjev neposredno nadređenog javnog zvaničnika ili na osnovu prijave sukoba interesa od strane svake fizičke ili pravne osobe koja raspolaže relevantnim informacijama. Što se tiče parlamentarnih

predstavnik, Komisija može izreći sljedeće sankcije za kršenje zakona: ukor; novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 20.000 KM⁴ ako javni dužnosnik u prijavi navede neistinite podatke s namjerom prikrivanja podataka o imovini i prihodima; poziv na ostavku.⁵

31. GRECO pozdravlja pravila i procedure za kontrolu i provedbu, putem posebne komisije, sistema prijavljivanja imovine i imovine od strane javnih zvaničnika, uključujući parlamentarne predstavnike, sadržanih u novom zakonu o sukobu interesa. Ove odredbe su u skladu sa zahtjevima GRECO-a u ovom području i sa svrhom preporuke. Međutim, GRECO očekuje da će Komisija usvojiti Pravilnik kojim se utvrđuje postupak prikupljanja i provjere podataka sadržanih u deklaracijama i učinkovito ga primjenjivati, kako bi ocijenili da je preporuka u potpunosti provedena.
32. GRECO zaključuje da je preporuka v djelomično provedena.

Preporuka vi

33. *GRECO je preporučio da se savjetodavni, nadzorni i sistem provedbe, koji se odnosi na sukob interesa u potpunosti pregleda i pravilno razvija, tako što će se prije svega osigurati nezavisnost i pravovremenost sistema, i učiniti ga djelotvornim kroz odgovarajući sistem sankcionisanja.*
34. Podsjećamo da u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena, jer je GRECO istaknuo stalan nedostatak napretka.
35. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju da je novim Zakonom o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine povjereno Komisiji za odlučivanje o sukobu interesa u institucijama Bosne i Hercegovine da nadgleda i osigura pravilnu provedbu režima sukoba interesa (vidi gore). Komisija provodi postupak utvrđivanja postojanja sukoba interesa u konkretnoj radnji ili situaciji te može izreći sankcije. Ako javni dužnosnik (uključujući parlamentarne predstavnike) posumnja u postojanje sukoba interesa, može se pisanim putem obratiti Komisiji za savjetodavno mišljenje u roku od osam dana. Ovo savjetodavno mišljenje sadrži preporuke za eventualno otklanjanje sukoba interesa. Ako se utvrdi sukob interesa, Komisija određuje rok u kojem javni dužnosnik treba poduzeti odgovarajuće mjere. Ako postoji sumnja na povredu zakona, Komisija mora provesti postupak u roku od šest mjeseci. Ukoliko postoji sumnja na kaznena djela, Komisija je dužna u roku od osam dana obavijestiti tužiteljstvo. Komisija može izreći sankcije za povrede zakona: ukor; novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 20.000 KM⁶ ako službenik u prijavi navede neistinite podatke; poziv na ostavku.⁷ Članove Komisije upravo su imenovala oba doma Parlamenta Bosne i Hercegovine.
36. GRECO pozdravlja mehanizam za savjetovanje, nadzor i osiguranje provedbe režima sukoba interesa usmjerenog na parlamentarne predstavnike, uključujući odgovarajući sistem sankcija. Ovaj mehanizam trebao bi biti posvećen stalnom i nezavisnom tijelu u skladu s posebnim pravilima i postupcima, s odgovarajućim sredstvima. GRECO napominje da je uloga Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u tom pogledu, koja je u Izvještaju o procjeni dovedena u pitanje u odnosu na ulogu Komisije, da podrži Komisiju u njenom operativnom funkcionisanju. Ove odredbe su u skladu sa zahtjevima GRECO u ovom području i sa svrhom preporuke. Međutim, članovi Komisije tek su imenovani, što još ne omogućuje ocjenu stvarne nezavisnosti Komisije. U nedostatku opipljivih rezultata

⁴ Od 511 do 10 225 eura (tečaj na dan 20. rujna 2024.).

⁵Člankom 35. Zakona o sprječavanju uspostavlja se Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa u institucijama Bosne i Hercegovine.

⁶Od 511 do 10 225 eura (tečaj na dan 20. rujna 2024.).

⁷ *Ibid.*

u vezi s pravilnim funkcionisanjem Komisije, GRECO ne može smatrati da je preporuka u potpunosti provedena.

37. GRECO zaključuje da je preporuka vi djelomično provedena.

Preporuka vii

38. *GRECO je preporučio i pozvao uvažene parlamente Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, istovjetno, da poduzimaju mjere u skladu sa preporukama.*
39. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. Naime, GRECO je pozdravio donošenje opsežnog zakona o sprječavanju sukoba interesa na nivou Brčko Distrikta, ističući da je on ostao ograničen na jedan od entiteta.
40. Kako vlasti Bosne i Hercegovine sada ne dostavljaju nove informacije, GRECO može samo zaključiti da preporuka vii ostaje djelomično implementirana.

Prevenција korupcije u odnosu na sudije i tužioce

Preporuka viii

41. *GRECO je preporučio da se preduzmu odlučne zakonske i operativne mjere da bi se ojačala uloga Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u zaštiti nosilaca pravosudnih funkcija u sudovima i tužilaštvima od neprimjerenih utjecaja – i od stvarnih i potencijalnih - što uključuje da se (i) formiraju odvojena sudska i tužilačka podvijeća i (ii) izbjegne prevelika koncentracija moći u jednim rukama što se odnosi na obavljanje različitih funkcija od strane članova Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i (iii) osiguravanjem da odluke VSTV-a po pitanju imenovanja, unaprjeđenja i disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca budu predmetom žalbe na sudu.*
42. Podsjećamo, u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena. GRECO je primijetio da još nema konkretnog ishoda za uspostavu posebnih sudskih i tužilačkih podvijeća, kako bi se izbjegla prevelika koncentracija ovlasti članova Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća (VSTV), te omogućilo da se protiv odluka VSTV-a o imenovanju, napredovanju i stegovnoj odgovornosti može izjaviti žalba sudu.
43. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila u septembru 2023.⁸ i januaru 2024. godine⁹ izmjene i dopune Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine. Novi zakon reguliše sukob interesa članova VSTV-a i definiše sukob interesa za članove VSTV-a. Njime se uvodi obaveza za sudije i tužioce da prijave imovinu i interese koji su evidentirani, javno objavljeni na web stranici VSTV-a i podliježu redovnoj i dodatnoj provjeri te su propisani prekršaji u slučaju kršenja sistema prijave. Novim zakonskim propisima uspostavljen je Odjel za provođenje postupka po izvještajima (Odjel). Također se zabranjuje članovima VSTV-a da se prijavljuju ili budu birani na upražnjena radna mjesta u pravosuđu koja predstavljaju napredovanje (uključujući mjesta u ustavnim sudovima entiteta, mjesto rukovodećeg državnog službenika u Kancelariji disciplinskog tužilaca i Sekretarijatu VSTV-a BiH) u roku od godinu dana nakon isteka mandata. Zakon također precizira slučajeve prestanka mandata, odnosno razrješenja članova VSTV-a, kao i postupak razrješenja. Propisuje zabranu obavljanja nespojivih dužnosti za sudije i tužioce te definiše prihvatljive dodatne

⁸Službeni glasnik BiH, broj 63/23, objavljen 15.09.2023.

⁹Službeni glasnik BiH, broj 9/24 objavljen 06.02.2024.

radnje koje sudije i tužioci mogu obavljati – određujući slučajeve u kojima sudije i tužioci mogu tražiti mišljenje od VSTV-a o takvoj mogućnosti.

44. Novi zakon također predviđa da odluke o imenovanju sudija i tužilaca predstavljaju konačan upravni akt koji se može preispitivati pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 8 dana od dana objave odluke kada je objavljena Odluka o imenovanju. na web stranici VSTV-a. Sud mora odlučiti po hitnom postupku (osam dana). Tada se novoimenovanim sucu ili tužitelju odgađa stupanje na dužnost do okončanja sudskog postupka. Nadalje, ovaj novi zakon predviđa da su odluke Drugostepene disciplinske Komisije konačan upravni akt, koji podliježe preispitivanju pred Sudom Bosne i Hercegovine po hitnom postupku.
45. Nadalje, novi zakon predviđa da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine u roku od godinu dana usvoji Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, koji će biti usklađen sa standardima Europske unije. Nova radna grupa za pripremu ovog nacrtu osnovana je u februaru 2023.
46. GRECO pozdravlja usvajanje bitnih izmjena i dopuna Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine. Ovaj novi zakon jača ulogu VSTV-a u zaštiti nositelja pravosudnih i tužilačkih funkcija od neprimjerenih utjecaja, prema preporuci GRECO. Konkretno, uspostavlja režim za sprječavanje sukoba interesa za svoje članove, uključujući obavezu prijave imovine i interesa, definiciju nespojivosti za nova imenovanja i sporedne aktivnosti te pravila za prestanak mandata i razrješenje iz mjesto člana VSTV-a. Novi skup pravila predstavlja dobrodošao napredak. S tim u vezi, odredba o sukobu interesa može biti preširoka u svom djelokrugu i GRECO razumije da Poslovnik o radu VSTV-a treba detaljnije urediti slučajeve u kojima se pretpostavlja da postoji sukob interesa člana VSTV-a, kao što kao i osnove i postupke za diskvalifikaciju dotičnog člana. Ovo tek treba učiniti. GRECO također smatra da će savjetodavni mehanizam koji tek treba biti uspostavljen, prema preporuci xi, dodatno pomoći u provedbi unaprijedjenog režima sprječavanja sukoba interesa.
47. Nadalje, GRECO primjećuje da u ovoj fazi ne postoje posebna sudska i tužilačka podvijeća, kao što je preporučeno. Isto tako, nisu pružene informacije o bilo kojoj konkretnoj mjeri poduzetoj kako bi se izbjegla prekomjerna koncentracija ovlasti u istim rukama u vezi s različitim funkcijama koje će obavljati članovi VSTV-a.
48. Na kraju, GRECO pozdravlja činjenicu da novi zakonski okvir predviđa mogućnost žalbe pred sudom, po hitnom postupku, na odluke o imenovanju i disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca. Ipak, još uvijek postoje neke praznine u ovom području. Naime, ne postoji sudske preispitivanje odluke o suspenziji člana VSTV-a. GRECO se nadalje poziva na savjet Venecijanske komisije prema kojem sve suštinske odluke koje donosi VSTV trebaju biti obrazložene i podložne sudskom preispitivanju.¹⁰
49. GRECO ohrabruje vlasti da imaju na umu gore navedena razmatranja prilikom daljnjeg usavršavanja zakonodavnog okvira VSTV-a, kao što je predviđeno. Vlasti su se obratile Venecijanskoj komisiji za pružanje savjeta u ovom procesu.¹¹
50. U svjetlu gore navedenog, GRECO zaključuje da je preporuka viii djelomično provedena.

¹⁰Vidi Venecijanska komisija, [CDL-AD\(2021\)015](#), *op. cit.*, st. 89(d).

¹¹Vidi [Venecijanska komisija, CDL-AD \(2024\)009](#).

Preporuka ix

51. *GRECO je preporučio da se poduzmu daljnji koraci za unaprijeđenje ocjenjivanja rada (s prioritetom datim kvalitativnim nad kvantitativnim kriterijima) kako bi se proveli visoki etički standardi i standardi učinka koji se očekuju od sudija i tužilaca i pomoglo u identificiranju zaslužnih kandidata za napredovanje.*
52. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. GRECO je pozdravio nove kriterije za ocjenjivanje sudija i tužilaca, ali je čekao da se ti kriteriji implementiraju i daju rezultate.
53. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ponavljaju da je VSTV u decembru 2022. usvojio kriterije za ocjenjivanje sudija i tužilaca, kao i upute za njihovu provedbu, koji su u tijeku. U novembru 2023. VSTV je najavio da će usvojiti nove kvantitativne kriterije s analitičkom ocjenom sudačkog/tužiteljskog rada kako bi se u ocjenjivanje uvelo više kvalitativnih elemenata. Vlasti također ukazuju na to da izmjene i dopune Zakona o VSTV-u (vidi gore) sada daju ovlasti VSTV-u da utvrdi i postupak i kriterije za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca, što daje izričit pravni temelj za donošenje novog pravilnika. za ovu procjenu. Ovaj Pravilnik je donesen u februaru 2024. godine, kao dio Akcijskog plana za provedbu izmijenjenog zakona o VSTV-u.
54. GRECO pozdravlja daljnji regulatorni napredak kako bi se sudije i tužioci mogli ocjenjivati prema sveobuhvatnom sistemu ocjenjivanja, uključujući kvantitativne i kvalitativne kriterije. S tim u vezi, GRECO može samo ponoviti razmatranja Venecijanske komisije u vezi s važnošću osiguranja da kvantitativni kriteriji ne kažnjavaju sudije za razumno korištenje sudačke diskrecije, čak i kada su njihove odluke poništene u žalbenom postupku. Poželjno je dodatno pojašnjenje tumačenja i primjene kriterija ocjenjivanja (posebno u vezi s „količinom učinka” i „statističkom kvalitetom odluka”) kako bi se osiguralo da je takav rizik spriječen. Potrebno je više informacija o učinkovitoj provedbi ovog novog sistema ocjenjivanja i njegovih rezultata.
55. GRECO zaključuje da preporuka ix ostaje djelomično provedena.

Preporuka x

56. *GRECO je preporučio (i) provođenje analize o stanju budžeta i zaposlenih u sudovima i tužilaštvima, kako bi se osiguralo da su neophodna sredstva dostupna i da se efikasno koriste u cijelom pravosudnom sistemu i (ii) osigurati da se sredstva iz pravosudnog budžeta bolje raspoređuju uz poštivanje težine predmeta.*
57. Podsjećamo da u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena jer nije došlo do novih promjena u vezi s prvim dijelom preporuke. Što se tiče drugog dijela preporuke, GRECO je istaknuo da digitalizacija budžetskih sistema za bolju prioritizaciju tužilačkih resursa ovisno o ozbiljnosti slučaja sama po sebi nije dovoljna da odgovori na očekivanje preporuke.
58. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju da sudjelovanje VSTV-a u procesu izrade godišnjih budžeta za sudove i tužilaštva, predviđeno zakonom, zahtijeva pregovore s različitim izvršnim i zakonodavnim vlastima. Sistem finansiranja sudova jača se u okviru programa međunarodne suradnje. Razvijen je (u testnoj fazi) poseban softver za kreiranje i praćenje budžetskih procesa i skraćivanje vremena potrebnog za ove poslove, čime je osiguran duži vremenski period za koordinaciju sa sudovima i tužilaštvima i pregovore sa izvršnim i zakonodavnim tijelima. U 2023. godini međunarodni program omogućio je pružanje podrške sudovima za pisanje dodatnih obrazloženja za budžetska sredstva. VSTV je održao niz sastanaka s predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, koji su rezultirali uspješnim pregovorima u pogledu

dodatnih sredstava. Program je također doprinio implementaciji najboljih praksi u sistemima finansiranja sudova u sistemu BiH.

59. Također, VSTV je u 2023. godini radio na reorganizaciji poslovnih procesa u sudovima, što je doprinijelo optimizaciji ljudskih resursa i većoj učinkovitosti sudova (uključujući delegiranje administrativnih poslova sa sudija na nesudsko osoblje radi jačanja vođenja sudskih predmeta). Uspostavljena je nova kategorija osoblja: stručni suradnik za pružanje pomoći sudijama.
60. GRECO prima na znanje nedavno poduzete mjere za jačanje analize stanja budžeta i osoblja u sudovima i tužilaštvima. Omogućio je jačanje sudjelovanja pravosudnih i tužilačkih tijela u budžetskim pregovorima ¹², povećanje budžetskih izdvajanja za sudove i tužilaštva i reorganizaciju misija nesudačkog/netužilačkog osoblja tako da sudije i tužioci mogu bolje se usredotočiti na svoje sudske i tužilačke zadaće. Zajedno s razvojem specifičnih informatičkih alata, koji olakšavaju određivanje prioriteta resursa ovisno o ozbiljnosti slučajeva, ove mjere su u skladu sa svrhom preporuke.
61. GRECO zaključuje da je preporuka x obrađena na zadovoljavajući način.

Preporuka xi

62. *GRECO je preporučio značajno jačanje i daljnji razvoj – za sudije i tužioce – povjerljivog savjetovanja i posvećene obuke praktične prirode o pitanjima etike i integriteta.*
63. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. GRECO je primijetio da su se aktivnosti obuke o etici i integritetu redovito održavale na nivou entiteta i da je obuka o etici postala obavezna. Međutim, kombinirani sistem povjerljivog savjetovanja za sudije i tužioce koji je trebao biti implementiran nije se pokazao prikladnim, budući da su ove profesije u osnovi različite i trebale bi biti neovisne jedna o drugoj.
64. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je VSTV u januaru 2024. godine donio odluku o uspostavljanju povjerljivog savjetovanja unutar pravosuđa kao preventivnog i edukativnog mehanizma usmjerenog na rješavanje etičkih dilema, jačanje integriteta i pružanje obuke nositeljima pravosudnih funkcija. Smjernice za uspostavu takvog sistema donijelo je VSTV u martu 2024. godine kako bi se regulisao izbor povjerljivih savjetnika, postupak savjetovanja, te načini evidentiranja i izvještavanja o savjetovanju. Proslijeđeni su svim pravosudnim institucijama. Od 102 pravosudne institucije imenovano je i educirano 28 povjerljivih savjetnika (17 sudija i 11 tužilaca) – u planu je daljnje usavršavanje.
65. Nadalje, vlasti izvještavaju da su usvojeni novi četverogodišnji planovi (2022. – 2025.) za integritet sudova i tužiteljstava i potvrđuju da se obuka sudija i tužilaca o pitanjima integriteta i etike i dalje smatra posebno važnom. U 2023. veliki broj sudija i tužilaca nastavio je sudjelovati u ovim obukama, uključujući i on-line obuku. Podsjećaju da je VSTV 2021. godine donio Model etičkog kodeksa za uposlenike u pravosuđu i Smjernice za postupanje uposlenika u pravosudnim institucijama u BiH, koji su bili predmetom niza edukacija. U njima se navodi da VSTV jednom godišnje Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) dostavlja Izvještaj o stepenu provedbe planova integriteta od strane pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini.

¹²Vidi također Venecijanska komisija, CDL-AD (2024)009 o tome kako unaprijediti ulogu pravosuđa u pogledu proračunskih i upravljačkih ovlasti.

66. GRECO prima na znanje dostavljene informacije i ponovno izražava svoju zahvalnost za aktivnosti obuke o etici i integritetu koje se redovito organiziraju za sudije i tužioce. Pozdravlja učinkovitu uspostavu sistema povjerljivog savjetovanja sudija i tužilaca te imenovanje i obuku 28 povjerljivih savjetnika unutar pravosudnih institucija, uključujući i sudije i tužioce, što je u skladu sa svrhom preporuke.

67. GRECO zaključuje da je preporuka xi provedena na zadovoljavajući način.

Preporuka xii

68. *GRECO je preporučio izradu pravila o sukobu interesa koja se odnose na sve sudije i tužioce, zajedno s odgovarajućim režimom nadzora i provedbe.*

69. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. GRECO je pohvalio sistem praćenja provedbe standarda sadržanih u Smjernicama za sprječavanje sukoba interesa u pravosuđu. Međutim, primijetio je nepostojanje sistema sankcija za kršenje ovih standarda što je oslabilo njihovu pravilnu provedbu.

70. Vlasti Bosne i Hercegovine sada ukazuju da se provode daljnje aktivnosti i prikupljaju podaci za praćenje provedbe planova integriteta unutar pravosudnih institucija.

71. GRECO ponavlja svoju zahvalnost za učinkovito praćenje provedbe pravila o sukobu interesa od strane sudija i tužilaca, ali napominje da nisu dane informacije o uspostavi sistema odgovarajućih sankcija u slučaju utvrđivanja kršenja ovih pravila.

72. GRECO zaključuje da preporuka xii ostaje djelomično provedena.

Preporuka xiii

73. *GRECO je preporučio (i) razvijanje efikasnog sistema za pregled godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući odgovarajuće ljudske i materijalne resurse, kanale za saradnju sa nadležnim tijelima i odgovarajuće sankcije za nepoštivanje propisa ili netačno izvještavanje i (ii) razmatranje da se osigura objavljivanje finansijskih podataka i lak pristup istima, uvažavajući privatnost i bezbjednost sudija, tužilaca i njihovih bliskih rođaka.*

74. Podsjećamo, u prethodnom Izvještaju ova preporuka nije provedena. GRECO je primijetio da je sve veći broj nositelja pravosudnih funkcija pristao na objavu svojih finansijskih izvještaja, ali da nije bilo drugih pomaka, posebno da Zakon o VSTV-u još uvijek nije izmijenjen kako bi regulisao podnošenje i provjeru finansijskih izvještaja nosilaca pravosudnih funkcija.

75. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je Zakon o VSTV-u izmijenjen u septembru 2023. kako bi se uspostavio sistem za provjeru izjava o imovini i interesima sudija, tužilaca i članova VSTV-a. VSTV je u februaru 2024. godine donio Pravilnik u vezi s izvještavanjem o imovini i interesima, kojim se u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom uređuje sistem podnošenja, provjere i objave imovinskih i interesnih izjava te sankcionisanje kršenja ovih pravila.

76. Sudije, tužioci i članovi VSTV-a dužni su elektronskim putem (nedavno su uspostavljeni elektronski obrasci za prijavu imovine i interesa) podnositi prijave u vezi svoje imovine i interesa, kao i imovine i interesa svojih partnera, roditelja i djece te drugih osoba koje s njima žive. Oni moraju podnijeti prvu izjavu najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja, godišnju izjavu za vrijeme obnašanja dužnosti i izjavu po isteku mandata. U junu 2024. godine osnovan je samostalni Odjel koji je pred kadrovskim popunjavanjem. Odgovoran je za provedbu postupaka deklariranja. Ima zadatak redovno provjeravati tačnost, potpunost i istinitost prijavljenih podataka

te analizirati podatke iz deklaracije, prema određenim kriterijima. Može sklapati sporazume o saradnji s drugim tijelima koji sadrže korisne podatke za ocjenu sadržaja deklaracija. Sudije, tužioci i članovi VSTV-a moraju odgovarati na pitanja Odjela i po potrebi dopuniti svoje izjave. Izjave su javno objavljene na web stranici VSTV-a. Mehanizam za podnošenje prigovora je otvoren za javnost na web stranici VSTV-a. O prigovorima odlučuje Odjel koji može provesti dodatne provjere. Ako Odjel odluči ne rješavati prigovore, mora to pismeno obrazložiti. Prijave evidentira Odjel. Predviđeni su disciplinski postupci i sankcije (prekršaji) u slučaju nesaradnje s Odjelom.

77. Odjel priprema i objavljuje šestomjesečno Izvještaj o svom radu koje se objavljuje na web stranici VSTV-a. Ovo Izvještaj uključuje statističke i opisne podatke o izvršenim provjerama. Sistem provjere od strane Odjela kontroliše vanjski sistem sastavljen od nezavisnih stručnjaka iz redova međunarodnih partnera angažiranih od strane VSTV-a koji VSTV-u podnose periodična izvještaja.
78. GRECO pozdravlja uspostavu sveobuhvatnog sistema unutar pravosuđa i tužilačkog sistema za prijavu imovine i interesa, uključujući odgovarajuća pravila za prijavu, bilježenje, objavu i provjeru podataka te za sankcioniranje kršenja ovih pravila. To je u skladu s preporukom. GRECO očekuje da nezavisni Odjel zadužen za provođenje sistema prijavljivanja bude u potpunosti operativan kako bi se procijenila učinkovitost sistema, posebno u pogledu ljudskih i materijalnih resursa dodijeljenih ovom Odjelu. Stoga u ovoj fazi ne može smatrati da je preporuka u potpunosti provedena.
79. GRECO zaključuje da je preporuka xiii djelomično provedena.

Preporuka xiv

80. *GRECO je preporučio (i) jačanje nezavisnosti, kapaciteta i transparentnosti rada Kancelarije disciplinskog tužioca i (ii) ponovno razmatranje disciplinskih postupaka i sankcija u slučaju povrede dužnosti sudija ili tužilaca, da bi se osiguralo blagovremeno odlučivanje u predmetima i efektivno podvrgavanje proporcionalnim i odvrćajućim sankcijama u slučaju povrede dužnosti.*
81. Podsjećamo da je u prethodnom Izvještaju ova preporuka djelomično provedena. Tačnije, što se tiče prvog dijela preporuke, GRECO je izrazio žaljenje što nisu izvješteni o pomacima u pogledu mjera za povećanje nezavisnosti i kapaciteta Kancelarije disciplinskog tužilaca (UDT). Što se tiče drugog dijela preporuke, GRECO je primijetio povećanje broja disciplinskih postupaka te da nedolično ponašanje sudija i tužilaca podliježe širem rasponu sankcija. Međutim, GRECO je očekivao konkretne primjere kako bi procijenio je li nedolično ponašanje učinkovito podložno razmjernim i odvrćajućim sankcijama.
82. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je radionica o disciplinskom postupku održana u 2023. godini za članove disciplinskih komisija, članove VSTV-a, sudije i tužioce. U okviru VSTV-a, UDT podnosi disciplinske prijave protiv sudija i tužilaca i vodi tužilaštvo u disciplinskom postupku. Ne može izravno uticati na disciplinske mjere i odluke disciplinskih komisija i VSTV-a, niti uticati na dužinu disciplinskih postupaka pred disciplinskim komisijama. Disciplinski postupak se ne može ponovno razmatrati nakon što je okončan. Stoga nadležna tijela navode da se preporuka ne može provesti u pogledu nezavisnosti UDT-a. Također smatraju da nije moguće postići veću transparentnost u radu UDT-a s obzirom na tajnost istrage. Međutim, na web stranici VSTV-a nalaze se osnovni podaci o nadležnostima ovog disciplinskog tijela i upute za građane kako podnijeti prigovor, kao i objave konačnih odluka disciplinskih komisija.

83. Nadležni navode da je Ured disciplinskog tužilaca u 2023. godini pokrenuo 33 disciplinska postupka protiv 32 nositelja pravosudnih funkcija. Od 14. novembra 2022. do 31. decembra 2023. pravomoćnom odlukom okončana su 42 postupka (7 pisanih opomena, 10 javnih opomena, 16 smanjenja plaća, 5 odbijenih zahtjeva, 1 postupak obustavljen, 1 zahtjev za udaljenje obustavljen, 2 zahtjeva za privremeno udaljenje obustavljena – vraćen na posao), njih 12 završavaju sporazumom.
84. GRECO prima na znanje stav nadležnih tijela prema kojem se nezavisnost, kapacitet i transparentnost rada UDT-a ne mogu povećati s obzirom na njegovu ulogu i ovlasti predviđene postojećim zakonodavstvom. No, podsjeća da bi članovi UDT-a trebali biti neovisni o članovima VSTV-a i nemaju pristup pojedinačnim neriješenim predmetima te da bi disciplinska vijeća trebala biti sastavljena tako da se izbjegne korporativizam.¹³ Stoga se prvi dio preporuke ne može smatrati zadovoljavajućim. Što se tiče drugog dijela preporuke, GRECO primjećuje povećanje broja disciplinskih postupaka okončanih u posljednjem razdoblju, ali još uvijek ne može procijeniti relevantnost izrečenih sankcija u odnosu na nedolično ponašanje koje je uzeto u obzir, budući da nema informacija dane u pogledu slučajeva u kojima se vodi disciplinski postupak. GRECO posebno podsjeća da sankcije moraju biti razmjerne ozbiljnosti nedoličnog ponašanja.¹⁴ Stoga GRECO smatra da veliki dio preporuka ostaje neproveden.
85. GRECO zaključuje da preporuka xiv ostaje djelomično provedena.

III. ZAKLJUČCI

86. **S obzirom na navedeno, GRECO zaključuje da je Bosna i Hercegovina postigla mali napredak. Zaista, nakon devetogodišnjeg postupka evaluacije, samo su tri od petnaest preporuka sadržanih u Izvještaju o evaluaciji četvrtog kruga provedene na zadovoljavajući način ili se s njima postupalo na zadovoljavajući način.** Jedanaest preporuka je djelomično provedeno, a jedna preporuka nije provedena.
87. Konkretnije, preporuke x, xi i xv su provedene na zadovoljavajući način ili se njima postupalo na zadovoljavajući način, preporuke i, ii, iv, v, vi, vii, viii, ix, xii, xiii i xiv su djelomično provedene, a preporuka iii nije provedena.
88. Što se tiče članova parlamenta, napredak se može primijetiti usvajanjem Zakona o sprečavanju sukoba interesa u institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, ali pravilna artikulacija ovog zakona na državnom nivou s postojećim sistemima sukoba interesa na nivou entiteta ostaje da se pokaže. Odgovarajući režim za prijavu imovine i interesa uveden je na državnoj nivou, ali ga tek treba učinkovito provesti. Interakcije između parlamentaraca i trećih strana i lobista nisu pravilno regulisane. Potrebno je poduzeti konkretne mjere kako bi se osigurala pravilna provedba etičkih pravila i pravila integriteta parlamentaraca na državnom i entitetskom nivou. Takva pravila moraju biti popraćena odgovarajućim smjernicama, savjetovanjem i obukom, kao i razvojem učinkovitih alata za nadzor i usklađenost.
89. Što se tiče sudija i tužilaca, GRECO pozdravlja izmjene i dopune zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV). Time se jača uloga VSTV-a u zaštiti nositelja pravosudnih i tužilačkih funkcija od nedopuštenog utjecaja. Iako je uspostavljen režim u pogledu sprječavanja sukoba interesa za članove VSTV-a, ostaje da se upotrijebi sistemom sankcija u slučaju kršenja. Obveza sudija i tužilaca da prijave

¹³Vidi također Venecijanska komisija, CDL-AD (2024)009, para. 134. o sudjelovanju članova VSTV-a u izboru i razrješenju glavnog disciplinskog vijeća i drugih zaposlenika, st. 153. o zabrani pristupa UDT-u pojedinačnim neriješenim predmetima i st. 135 o sastavu disciplinskih vijeća.

¹⁴Vidi također Venecijanska komisija, CDL-AD (2024)009, para. 140 i slijedite.

imovinu i interese je na zadovoljavajući način uvedena i trebala bi biti ispunjena učinkovitim mehanizmom nadzora. Novi zakon definiše nespojivosti za nova imenovanja i sporedne poslove, te pravila za prestanak mandata i razrješenje s mjesta člana VSTV-a. Na odluke o imenovanju i disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca sada je moguća žalba pred sudom. Redovne aktivnosti obuke o etici i integritetu te usvajanje novih kriterija za ocjenu rada sudija i tužilaca pozitivni su koraci naprijed, a uspostavljen je i namjenski sistem povjerljivog savjetovanja za sudije i tužioce. Potrebno je ojačati nezavisnost, kapacitet i transparentnost djelovanja Kancelarije disciplinskog tužioca unutar VSTV-a, te osigurati da neprimjereno ponašanje sudija i tužilaca podliježe razmjernim i odvraćajućim sankcijama. Preduzete su mjere za jačanje sudjelovanja pravosudnih i tužilačkih tijela u budžetskim pregovorima i povećanju sredstava koja se izdvajaju za pravosudni i tužilački rad. Donesena je Komunikacijska strategija za pravosuđe.

90. S obzirom na nedovoljan napredak u provedbi preporuka GRECO-a od posljednjeg *Privremenog* izvještaja o usklađenosti, GRECO zaključuje da je vrlo nizak stepen usklađenosti s preporukama i dalje "globalno nezadovoljavajući" u smislu revidiranog Pravila 31, paragraf 8.3 Poslovnika.
91. U primjeni stava 2 (i) Pravila 32 Poslovnika, GRECO traži od šefa delegacije Bosne i Hercegovine da podnese Izvještaj o poduzetim mjerama za provedbu preostalih preporuka (tj. preporuka i , ii, iii, iv, v, vi, vii, viii, ix, xii, xiii i xiv) najkasnije do 30. novembra 2025.
92. Osim toga, u skladu s pravilom 32, stav 2, podstav (ii.b), GRECO poziva glavnog sekretara Vijeća Evrope da pošalje pismo ministru vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, skrećući mu pažnju na nepoštivanje relevantnih preporuka i potrebu poduzimanja odlučnih radnji s ciljem postizanja opipljivog napretka što je prije moguće.
93. Na kraju, GRECO poziva vlasti Bosne i Hercegovine da što prije odobre objavljivanje izvještaja, da ga prevedu na nacionalni jezik i da taj prevod učine dostupnim javnosti.